

ความเก่งกับความดีตามแนวพระราชดำรัส

โดย ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์¹

ในขณะที่สังคมกำลังสับสนระหว่าง “ความเก่งกับความดี” ในช่วงวิกฤติการณ์เมืองที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ผู้เขียนได้อ่านพบพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงพระราชทาน ณ ศาลาดุสิตาลัย พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๒ ซึ่งมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ วิทยาเขตบางนาตราด ได้เชิญเชิญจารึกไว้ ณ อาคารบริหารของมหาวิทยาลัย มีความปลื้มปิติในพระมหากรุณาธิคุณและสายพระเนตรอันกว้างไกล ในเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในภายภาคหน้า จึงได้ทรงประทานพระราชดำรัสสำหรับมหาวิทยาลัยต่างๆ จะได้นำไปใช้ในการจัดการศึกษาแก่นักศึกษา เพื่อไม่ให้มุ่งผลิต “คนเก่ง” เพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็น “คนดี” ด้วย ผู้เขียนจึงขออัญเชิญบางส่วนของพระราชดำรัสเพื่อให้พวกเราได้ระแวงระวังในการที่จะไม่มุ่งแต่ความเป็นคนเก่งเพียงอย่างเดียว แต่ต้องผลิตบัณฑิตให้เป็นคนมีความรู้ ควบคู่คุณธรรม

ส่วนหนึ่งของพระราชดำรัสฯ ทรงตรัสว่า
“เจตนาสำคัญข้อหนึ่งของมหาวิทยาลัย ก็คือมุ่งอบรมนักศึกษาให้เป็นคนเก่ง คือให้มีความเป็นเลิศ

ความเก่งอย่างเดียวอาจทำให้เกิดจุดบกพร่องต่างๆ ขึ้นในตัวบุคคลได้ไม่น้อย ที่สำคัญก็มี

“ข้อที่หนึ่ง” บกพร่องในความพิจารณาที่รอบคอบและกว้างไกล เพราะใจร้อน เร่งจะทำการให้เสร็จโดยเร็ว เป็นเหตุให้การทำงานผิดพลาด ชัดช่องและล้มเหลว

“ข้อที่สอง” บกพร่องในการนำถือและเกรงใจผู้อื่น เพราะถือว่า ตนเป็นเลิศ เป็นเหตุให้เย่อหยิ่งมองข้ามความสำคัญของผู้อื่น และมักก่อความขัดแย้ง ทำลายไมตรีจิต มิตรภาพ ตลอดจนความสามัคคีระหว่างกัน

“ข้อที่สาม” บกพร่องในความมั่งมีย์สดี พอเหมาะพอดีในการกระทำทั้งปวง เพราะมุ่งหน้าแต่จะทำตัวให้เด่น ให้ก้าวหน้า เป็นเหตุให้เห็นแก่ตัว เอารัดเอาเปรียบ

“ข้อที่สี่” บกพร่องในจริยธรรม และความรู้สึกผิดชอบ ชั่วดี เพราะมุ่งแต่จะแสวงหาประโยชน์เฉพาะตัวให้เพิ่มขึ้น เป็นเหตุให้ทำความผิดและความชั่วทุจริตได้โดยไม่รู้สึกสะอิดสะเอียน....”

ทรงมีพระราชดำรัสว่า “ผู้มีความบกพร่องดังกล่าวนี้ เห็นกันอยู่ว่า มักจับเหตุ จับผล จับหลักการไม่ถูกต้อง ส่วนใหญ่จึงเกิดปัญหาและผิดพลาด ไม่อาจสร้างความเจริญก้าวหน้าที่มีนาคงที่แท้จริงให้แก่ตนแก่บ้านเมืองได้ตามเป้าหมาย ดังนั้นนอกจากจะสอนคนให้เก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศของเราจึงจะได้คุณภาพพร้อม คือ ทั้งเก่งและดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง....”

ทรงคาดหวังว่า หากมหาวิทยาลัยร่วมกันผลิตบัณฑิตให้เป็นคน “ทั้งเก่งและดี” ความเก่งจะเป็นปัจจัยและพลังสำหรับสร้างสรรค์ ส่วนความดี จะเป็นปัจจัยและพลังประดับประดาครอบงำความเก่งให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควร ที่อำนวยผลประโยชน์อันพึงประสงค์....เมื่อนั้น ความผิดพลาด สับสน รวมทั้งปัญหาข้อขัดข้องนานาประการในบ้านเมืองเรา ก็จะทุเลาลดน้อยลง และความเจริญก้าวหน้าทั้งแท้จริงจะบังเกิดขึ้นได้รวดเร็ว

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ ที่พวกเราชาวมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษา จะได้นำมารับกระแสพระราชดำรัส นำไปปฏิบัติ ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้บัณฑิตที่เป็นทั้งคนเก่งและคนดี เป็นบัณฑิตที่มีความรู้ควบคู่คุณธรรม เพื่อเป็นกำลังแผ่นดินสร้างความพัฒนาการแก่ประเทศชาติและเป็นภูมิคุ้มกัน มิให้ประเทศชาติตกอยู่ใต้อิทธิพลและอำนาจของ “คนเก่ง” ที่ขาดความรอบคอบ ใจร้อน เชื้อมั่นในตนเอง ไม่นับถือคนอื่น ฟุ้งเฟ้อไม่มั่งมีย์สดี และไร้คุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ประเทศชาติอยู่ในกระแสแห่งความพอเพียงซึ่งเป็นทางเดียว ที่จะทำให้นบ้านเมืองอยู่รอดท่ามกลางกระแสทุนนิยมสุดขีดซึ่งตั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน.

ปทุมวัน ๔ มิถุนายน ๒๕๔๙ ๑๒.๕๐ น.

¹ ศาสตราจารย์ ระดับ ๑๑ หนึ่งในผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อดีตผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ สถาบันพระปกเกล้า



